

**ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน
ของพนักงานโรงงานผลิตแผ่นหินเจียร ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ
Factors Affecting Occupational Accidents of Employees.
Grinding Wheels Factory in Samut Prakarn Province**

ปานุพันธ์ ทศานนท์ และ สุกัญญา หอมหวาน
สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ

Panupan Dasananda and Sukanya Hormwhan

E-mail: panupan.dasananda1971@gmail.com

MBA Industrial Management, Faculty of Business Administration,

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ของพนักงานโรงงานผลิตแผ่นหินเจียร ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ โดยศึกษาจากปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และอายุงาน และศึกษาจากปัจจัยการเกิดอุบัติเหตุ ด้านพฤติกรรมในการทำงาน สภาพแวดล้อม และการป้องกันและลดการเกิดอุบัติเหตุ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานฝ่ายผลิต จำนวน 129 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-Test, One Way ANOVA จากผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.3 มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.5 มีสถานภาพสมรส มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.8 มีระดับการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.5 มีอายุงานในบริษัทแห่งนี้ 6 – 10 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.3 มีจำนวนชั่วโมงการทำงานในแต่ละวัน มากกว่า 8 ชั่วโมงมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.1 มีความถี่ในการทำงานล่วงเวลา (OT) ติดต่อกันมากกว่า 3 วัน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.1

2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมในการทำงานพบว่ามีพฤติกรรมในการทำงานเฉลี่ยอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.24 ข้อที่มีคะแนนสูงสุดคือพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการทำงาน ลำดับรองลงมาคือพฤติกรรมการไม่หยอกล้อเล่นกับเพื่อนร่วมงานในขณะที่ปฏิบัติงาน พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง พฤติกรรมการไม่ปรับแต่งเครื่องจักรในขณะที่เครื่องจักรกำลังทำงาน พฤติกรรมการแจ้งให้หัวหน้างานทราบทันที เมื่อพบเครื่องจักรชำรุดเสียหาย

พฤติกรรมการทำงานที่ไม่ทำงานที่ไม่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้างาน พฤติกรรมการทำงานไม่แก้ไขเองเมื่อพบสิ่งผิดปกติของเครื่องมือเครื่องจักร พฤติกรรมการทำงานไม่ลองผิดลองถูกด้วยตัวเอง เมื่อไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด พฤติกรรมการใช้เครื่องมือช่วยในกรณีที่ต้องยกของหนักเกินกำลัง พฤติกรรมการตรวจสอบสภาพความพร้อมของเครื่องจักรก่อนการปฏิบัติงาน พฤติกรรมการพักผ่อนเพียงพอก่อนการเข้าปฏิบัติงานในแต่ละวัน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือพฤติกรรมที่มีสมาธิในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และร้อยละ พบว่าแสงสว่างในจุดปฏิบัติงาน มีเพียงพอมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 90.7 เสียงดังในจุดปฏิบัติงาน มีเสียงดังเกินไปมากที่สุดคิดเป็นร้อยละระดับอุณหภูมิความร้อนในจุดปฏิบัติงานปกติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.9 ปริมาณฝุ่นละอองในจุดปฏิบัติงานไม่มีคิดเป็นร้อยละ 89.9 ความปลอดภัยในการจัดเก็บสารเคมีในจุดปฏิบัติงานปานกลางจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.2 และสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยรวมมีความปลอดภัยปานกลางจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.9

4. ปัจจัยด้านการป้องกันและการลดการเกิดอุบัติเหตุ จากการทำงานโดยการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และร้อยละ พบว่าการได้รับการอบรมความรู้และแจ้งเตือนด้านความปลอดภัย ก่อนเข้าปฏิบัติงานกับเครื่องจักรจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.1 การตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องจักร ตามระยะเวลาจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.7 สภาพสายไฟชำรุดของเครื่องจักรไม่มีสภาพสายไฟชำรุดจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.1 มีการตัดรอบป้องกันเครื่องจักรในส่วนที่ จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.8 มีความสามารถในการหยุดเครื่องจักร ด้วยการกดปุ่มหยุดจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต เพศชายและหญิงมีพฤติกรรมการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อายุ พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่มีอายุ 20 – 30 ปี กับอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างด้านพฤติกรรมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สถานภาพสมรส พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่มีสถานภาพโสดกับหย่าร้าง มีความแตกต่างด้านพฤติกรรมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับการศึกษาสูงสุด พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต ที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อายุงาน พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต ที่มีอายุงานต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวนชั่วโมงการทำงานในแต่ละวัน พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต ที่มีจำนวนชั่วโมงการทำงานในแต่ละวันต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความถี่ในการทำงานล่วงเวลา (OT) พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต ที่มีความถี่ในการทำงานล่วงเวลา (OT) ต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : อุบัติเหตุจากการทำงาน, พฤติกรรมในการทำงาน, สภาพแวดล้อมในการทำงาน

Abstract

This research aims to study factors affecting occupational accidents of employees of grinding wheels factory in Samut Prakarn province. It was studied by different demographic factors including gender, age, marital status, etc. Education level and age and study of accident factors Behavior in work Environment and accident prevention and reduction the samples used in the study were: 129 production staff, the tools used in the study were asked. The statistics used in the data analysis were percentage, average, standard deviation, one way ANOVA.

1. Demographic factors were the most female, accounting for 64.3 percent over the age of 40. Go up 62.8% had the highest level of education, lower than the sixth grade, the highest number of 60.5% had the highest number of working hours in this company for 6-10 years, 40.3% had the highest number of daily hours, more than 8 hours, the largest number of hours, 96.1% with more than 3 consecutive hours of overtime (OT).

2. Behavioral factors showed that the average working behavior was good, with an average of 4.24. The highest scores are behavior, operation, procedures. The second order is behavior, not kidding colleagues while working. Behavior, operation with caution Behavior: Not customizing machines while they are running Behavior, notifying supervisor immediately When a damaged machine is found Behavior, non-work, unassigned work from supervisors Behavior, non-correction, when machine tool malfunctions are found. Behavior, non-trying, self-trying. When you don't understand how to do it, you can use Has maximum average Behavior, use of aids in case of overloading Behavior: Checking machine readiness before operation Behavior, sufficient rest before the day's operation. And the lowest average is behavior, concentration on assignments.

3. Working environment factors by analyzing with frequency and percentage values. It was found that the light in the operating point was sufficient, with 90.7% of the noise in the operating point. The highest percentage of heating temperature in normal operating points was 82.9%, the amount of dust in the operating point was not 89.9%, the safety of storing chemicals in the medium operating point was the largest. 68.2% and the overall working environment is safe, medium, and the maximum. 51.9%

4. Prevention and mitigation factors by analyzing with frequency and percentage values. It was found that being trained in knowledge and security alerts. Before working with the machines, the number 96.1% inspection and maintenance of machinery over a period of time, 90.7% of the machines were damaged. 79.1% with machine protection card in the largest number, 72.8% have the ability to stop machines by pressing the stop button, amounting to 100%.

5. Hypothesis test results it was found that male and female production staff behaved differently. Statistically significant at the level of 0.05 age. It was found that production staff aged 20 to 30 years and over were 40 years of age. There was a statistically significant difference in work behavior at 0.05 marital status. It was found that the production staff who were single and divorced. Statistically, at 0.05, the highest level of education showed that production staff with the highest levels of education had different behaviors. Statistically significantly, at 0.05, the production staff of different working ages were not behaving differently. Statistically significant at 0.05, the number of hours worked each day. It found that production employees with different number of hours worked each day. Behave differently. Statistically significant at the level of 0.05 frequency in overtime. (OT) found that production staff with different overtime frequencies (OT) had different behaviors. Statistically significant at 0.05

Keywords: occupational accident, work behavior, working environment

บทนำ

ในแต่ละปีสถิติการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี และทำให้เกิดความสูญเสียรวมมูลค่ามหาศาล โดยในส่วนของเจ้าของหรือผู้ประกอบการนั้นต้องสูญเสียโอกาสทางการค้า ถ้าอุบัติเหตุ นั้นกระทบโดยตรงต่อเครื่องจักร วัตถุดิบ กระบวนการผลิตหรือตัวอาคารสถานที่ และสูญเสียความเชื่อมั่นของลูกค้า และในส่วนของลูกจ้างต้องสูญเสียโอกาสในการทำงาน ความเจ็บป่วย สูญเสียอวัยวะบางส่วน ทูพพลภาพ หรือแม้กระทั่งสูญเสียเสียชีวิต โดยในข้อมูลรายงานสถานการณ์การประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี 2559 – 2563 ของสำนักงานกองทุนเงินทดแทนสะท้อนถึงความรุนแรงจากการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานที่เกิดกับลูกจ้างในสถานประกอบการได้เป็นอย่างดี

โดยในปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน รวม 86,297 ราย จำแนกออกเป็น ตาย 568 ราย ทูพพลภาพ 13 ราย สูญเสียอวัยวะบางส่วน 1,226 ราย หยุดงานเกินสามวัน 25,303 ราย หยุดงานไม่เกินสามวัน 59,187 ราย

ในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวนผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน รวม 94,906 ราย จำแนกออกเป็น ตาย 639 ราย ทูพพลภาพ 13 ราย สูญเสียอวัยวะบางส่วน 1,211 ราย หยุดงานเกินสามวัน 27,812 ราย หยุดงานไม่เกินสามวัน 65,231 ราย (อ้างอิงสำนักงานกองทุนเงินทดแทน)

ในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวนผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน รวม 85,533 ราย จำแนกออกเป็น ตาย 588 ราย ทูพพลภาพ 14 ราย สูญเสียอวัยวะบางส่วน 1,005 ราย หยุดงานเกินสามวัน 25,682 ราย หยุดงานไม่เกินสามวัน 58,244 ราย (อ้างอิงสำนักงานกองทุนเงินทดแทน , มิ.ย. 2564)

การเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานหลาย ๆกรณีลูกจ้างต้องออกจากการทำงาน กลายเป็นผู้พิการและดำรงชีวิตอย่างยากลำบาก เป็นภาระของรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือ และเป็นภาระในการดูแลของครอบครัว นับเป็นการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ไปอย่างที่ไม่ควรจะเป็น ซึ่งถ้าสามารถทราบถึงปัจจัยในการเกิดอุบัติเหตุได้ ก็จะสามารถลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานลงได้

การศึกษาข้อมูลนี้เก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพนักงานบริษัทที่โรลิต ซึ่งเป็นโรงงานผลิตแผ่นหินเจียร ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งผู้วิจัยทำงานอยู่ มีพนักงานฝ่ายผลิตรวมทั้งสิ้น 191 คน และมีกระบวนการผลิตหลายจุดที่สามารถทำให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงานได้ เช่นการป้อนชิ้นรูปผลิตภัณฑ์ ซึ่งสามารถทำให้เกิดอันตรายจากการใช้มือป้อนชิ้นงาน เครื่องป้อนหนีบหรือทပ်มือ อาจเกิดขึ้นได้ เนื่องจากใช้มือเพื่อป้อนชิ้นงานเพื่อป้อนชิ้นรูป (อ้างอิงจาก www.sde-c.com)

โดยในปี พ.ศ. 2563 บริษัทที่โรลิต มีจำนวนผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน รวม 8 ราย จำแนกออกเป็นหยุดงานเกินสามวัน 7 ราย หยุดงานไม่เกินสามวัน 1 ราย แต่ไม่มีผู้เสียชีวิต ทูพพลภาพหรือสูญเสียอวัยวะ (อ้างอิงฝ่ายบุคคล บ.ที่โรลิต , มิ.ย. 2564)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ซึ่งจะนำมาสู่การหาวิธีแก้ไข และป้องกันเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานลง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ที่มีผลต่อพฤติกรรมในการทำงาน ของพนักงานบริษัทที่โรลิต จำกัด
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยด้านการป้องกันและการลดการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ของพนักงานบริษัทที่โรลิต จำกัด

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของพนักงานบริษัทที่โรลิต จำกัดที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมในการทำงานที่ต่างกัน

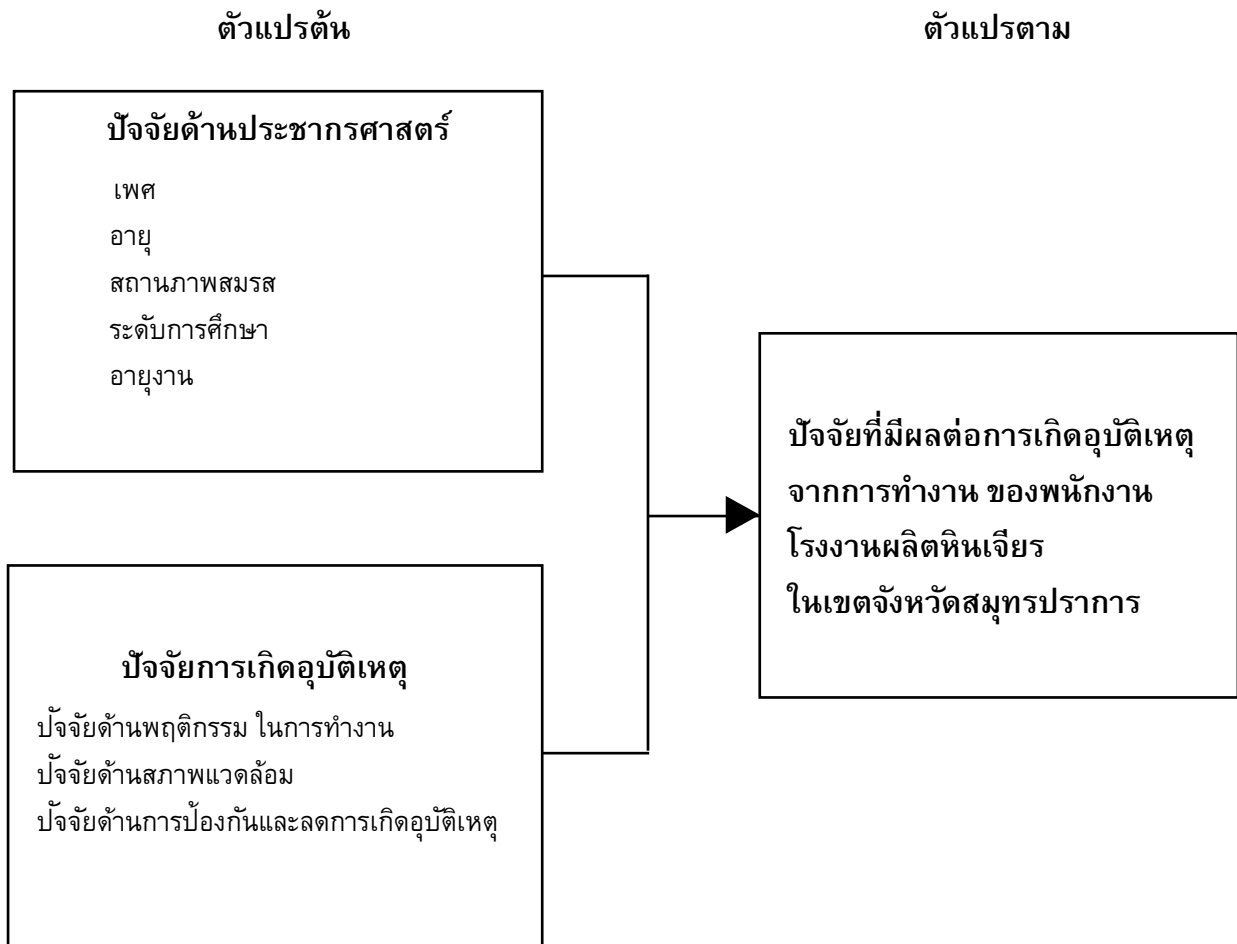
ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานบริษัทที่โรลิต จำกัด ในด้านประชากรศาสตร์ ด้านพฤติกรรมในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านการป้องกันและการลดการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน
2. ขอบเขตด้านประชากรวิจัย ได้แก่พนักงานฝ่ายผลิตบริษัทที่โรลิต จำกัด จำนวนประชากรทั้งสิ้น 191 คน (อ้างอิงจากฝ่ายบุคคล บริษัทที่โรลิต) จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อน 5% คำนวณกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 129 คน
3. ขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัย ได้แก่บริษัทที่โรลิต จำกัด จ. สมุทรปราการ
4. ขอบเขตด้านระยะเวลาเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม - กรกฎาคม พ.ศ. 2564

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมแผ่นหินเจียร
2. ได้ทราบถึงแนวทางในการป้องกันที่เหมาะสม เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน
3. ผู้บริหารองค์กรและผู้สนใจ สามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้หรือต่อยอด เพื่อลดการสูญเสียจากการเกิดอุบัติเหตุในการทำงานได้
4. สามารถนำความรู้ไปสร้างคู่มือมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงานสำหรับพนักงาน
5. สามารถใช้อบรมความรู้ด้านความปลอดภัยก่อนเริ่มปฏิบัติงาน สำหรับพนักงานเข้าใหม่และอบรมทบทวนความรู้สำหรับพนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่แล้ว

กรอบแนวคิดการวิจัย



วิธีดำเนินการวิจัย

ในการทำวิจัย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดการจัดทำ 5 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคล เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อายุงาน จำนวนชั่วโมงการทำงานแต่ละวัน การทำงานล่วงเวลา ความถี่ในการทำงานล่วงเวลา

ตอนที่ 2 พฤติกรรมในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับความถี่ของพฤติกรรมในการทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามในแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ แสงสว่างในการทำงาน เสียงดัง อุณหภูมิความร้อน การจัดเก็บสารเคมี และสภาพแวดล้อมโดยรวม

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านการป้องกันและการลดการเกิดอุบัติเหตุ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบคำถามในแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ การให้ความรู้ก่อนปฏิบัติงานกับเครื่องจักร การตรวจสอบเครื่องจักรตามระยะเวลา สภาพสายไฟชำรุด การ์ด ครอบป้องกันในจุดที่อันตรายและการหยุดเครื่องจักรเมื่อกดปุ่มหยุดฉุกเฉิน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน บริษัท ทีโรลิจจำกัด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Opened) ให้เขียนตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

สร้างแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง ของประเด็นแบบสอบถาม

1. สร้างแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง ของประเด็นแบบสอบถาม

นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความตรง (Validity) โดยคำนวณค่า IOC (Index of Objective Congruence) จากการให้คะแนนดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

คะแนน -1 หมายถึง ข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

หาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ ของข้อคำถามแต่ละข้อ ค่าเฉลี่ยที่ได้ต้องมากกว่า 0.50 ขึ้นไปจึงจะนำไปใช้ได้

2. นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

(Try out) จำนวน 30 คน

3. นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มทดลอง มาคำนวณตรวจสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ ความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach, Alpha Reliability Coefficient) ได้ความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.78 - 0.86 ซึ่งแบบทดสอบมีความน่าเชื่อถือเพียงพอ สามารถนำแบบทดสอบนั้นมาเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการทำวิจัยได้

4. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ

2. วิเคราะห์ด้านพฤติกรรมในการทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผลคะแนน ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของแบบสอบถามพฤติกรรมในการทำงาน มีเกณฑ์แปลผลดังนี้

1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย

2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง

3.51 – 4.50 หมายถึง ดี

4.51 – 5.00 หมายถึง ดีมาก

(บุญชม ศรีสะอาด , 2545)

3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ

4. วิเคราะห์ปัจจัยด้านการป้องกันและการลดการเกิดอุบัติเหตุ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ

5. การทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แต่ละด้านและปัจจัยด้านพฤติกรรมในการทำงานโดยรวม ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร สถิติที่ใช้คือการวิเคราะห์ T-Test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจะทำการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffe

6. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Opened) ให้เขียนตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำมาสรุปและเรียบเรียงข้อความ

ผลการศึกษาปัจจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตแผ่นหินเจียร ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ กรณีศึกษาพนักงานบริษัทที่โรลิต จำกัด มีข้อสรุปดังนี้

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และร้อยละ พบว่า จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้ศึกษา 129 ตัวอย่าง พบว่าเป็นเพศหญิงมากที่สุดมีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3 มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด 60 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 มีสถานภาพสมรส มีจำนวนมากที่สุด 81 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 มีระดับการศึกษาสูงสุดต่ำกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 มีจำนวนมากที่สุด 78 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 มีอายุงานในบริษัทแห่งนี้ 6 – 10 ปี มีจำนวนมากที่สุด 52 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 มีจำนวนชั่วโมงการทำงานในแต่ละวัน มากกว่า 8 ชั่วโมงมีจำนวนมากที่สุด 124 คน คิดเป็นร้อยละ 96.1 มีความถี่ในการทำงานล่วงเวลา (OT) ติดต่อกันมากกว่า 3 วัน มีจำนวนมากที่สุด 124 คน คิดเป็นร้อยละ 96.1

2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่ามีพฤติกรรมในการทำงานเฉลี่ย อยู่ในระดับดี (\bar{X} = 4.24 S.D. = 0.709) ข้อที่มีคะแนนสูงสุดคือพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการทำงาน (\bar{X} = 4.74 S.D. = 0.460) ลำดับรองลงมาคือพฤติกรรมการไม่หยอกล้อเล่นกับเพื่อนร่วมงานในขณะที่ปฏิบัติงาน (\bar{X} = 4.64 S.D. = 0.544) พฤติกรรมการปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง (\bar{X} = 4.60 S.D. = 0.491) พฤติกรรมการไม่ปรับแต่งเครื่องจักรในขณะที่เครื่องจักรกำลังทำงาน (\bar{X} = 4.59 S.D. = 0.494) พฤติกรรมการแจ้งให้หัวหน้างานทราบทันที เมื่อพบเครื่องจักรชำรุดเสียหาย (\bar{X} = 4.56 S.D. = 0.558) พฤติกรรมการไม่ทำงานที่ไม่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้างาน (\bar{X} = 4.50 S.D. = 0.561) พฤติกรรมการไม่แก้ไขเองเมื่อพบสิ่งผิดปกติของเครื่องมือเครื่องจักร (\bar{X} = 4.49 S.D. = 0.561) พฤติกรรมการไม่ลองผิดลองถูกด้วยตัวเอง เมื่อไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = 4.26 S.D. = 0.834) พฤติกรรมการใช้เครื่องมือช่วยในกรณีที่ต้องยกของหนักเกินกำลัง (\bar{X} = 4.02 S.D. = 0.879) พฤติกรรมการตรวจสอบสภาพความพร้อมของเครื่องจักรก่อนการปฏิบัติงาน (\bar{X} = 3.89 S.D. = 0.731)

พฤติกรรมกรรมการพักผ่อนเพียงพอก่อนการเข้าปฏิบัติงานในแต่ละวัน ($\bar{X} = 3.68$ S.D. = 1.068) พฤติกรรมกรรมการมีสมาธิในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 2.91$ S.D. = 1.331)

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และร้อยละ พบว่าแสงสว่างในจุดปฏิบัติงาน มีเพียงพอมีจำนวนมากที่สุด 117 คน คิดเป็นร้อยละ 90.7 รองลงมาคือแสงสว่างในจุดปฏิบัติงานไม่เพียงพอจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 เสียงดังในจุดปฏิบัติงาน มีเสียงดังเกินไปมีจำนวนมากที่สุด 83 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3 รองลงมาคือเสียงดังในจุดปฏิบัติงานปกติ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 ระดับอุณหภูมิความร้อนในจุดปฏิบัติงาน มีอุณหภูมิปกติ มีจำนวนมากที่สุด 107 คน คิดเป็นร้อยละ 82.9 รองลงมาคือระดับอุณหภูมิความร้อนในจุดปฏิบัติงาน ร้อนมาก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 ปริมาณฝุ่นละอองในจุดปฏิบัติงาน ไม่มีฝุ่นละอองจำนวนมากที่สุด 116 คน คิดเป็นร้อยละ 89.9 รองลงมาคือปริมาณฝุ่นละอองในจุดปฏิบัติงานเล็กน้อยจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2 และปริมาณฝุ่นละอองในจุดปฏิบัติงานมากจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9ความปลอดภัยในการจัดเก็บสารเคมีในจุดปฏิบัติงาน การจัดเก็บมีความปลอดภัยปานกลาง จำนวนมากที่สุด 88 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 รองลงมาคือความปลอดภัยในการจัดเก็บสารเคมีในจุดปฏิบัติงานมีความปลอดภัยมาก จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 และความคิดเห็นว่าไม่มีความปลอดภัยในการจัดเก็บสารเคมีในจุดปฏิบัติงาน ไม่มี สภาพแวดล้อมในการทำงานโดยรวม มีความปลอดภัยปานกลาง จำนวนมากที่สุด 67 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาคือสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยรวมมีความปลอดภัยมาก จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 และสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยรวมไม่มีความปลอดภัยจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3

4. ปัจจัยด้านการป้องกันและการลดการเกิดอุบัติเหตุ จากการทำงาน โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และร้อยละ พบว่าการได้รับการอบรมความรู้และแจ้งเตือนด้านความปลอดภัย ก่อนเข้าปฏิบัติงานกับเครื่องจักร จำนวนมากที่สุด 124 คน คิดเป็นร้อยละ 96.1 รองลงมาคือไม่ได้รับการอบรมความรู้และแจ้งเตือนด้านความปลอดภัย ก่อนเข้าปฏิบัติงานกับเครื่องจักร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 การตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องจักร ตามระยะเวลา การได้รับการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องจักร ตามระยะเวลา จำนวนมากที่สุด 117 คน คิดเป็นร้อยละ 90.7 รองลงมาคือ ไม่ได้รับการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องจักร ตามระยะเวลา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 สภาพสายไฟชำรุดของเครื่องจักร เครื่องจักรไม่มีสภาพสายไฟชำรุด จำนวนมากที่สุด 102 คน คิดเป็นร้อยละ 79.1 รองลงมาคือ เครื่องจักรมีสภาพสายไฟชำรุด จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 การ์ดครอบป้องกันเครื่องจักร ในส่วนที่อันตราย เครื่องจักรมีการ์ดครอบในส่วนที่อันตราย จำนวนมากที่สุด 94 คน คิดเป็นร้อยละ 72.8 รองลงมาคือเครื่องจักรไม่มีการ์ดครอบในส่วนที่อันตราย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 และเครื่องจักรมีการ์ดครอบในส่วนที่อันตรายไม่ครบ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ความสามารถในการหยุดเครื่องจักร ด้วยการกดปุ่มหยุดฉุกเฉิน เครื่องจักรสามารถหยุดด้วยการกดปุ่มหยุดฉุกเฉิน จำนวนมากที่สุด 129 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และเครื่องจักรไม่สามารถหยุดด้วยการกดปุ่มหยุดฉุกเฉิน ไม่มี

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของพนักงานบริษัทที่โรลิต จำกัดที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมในการทำงานแตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

1. เพศ พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต เพศชายและหญิงมีพฤติกรรมการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. อายุ พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่มีอายุ 20 – 30 ปี กับอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างด้านพฤติกรรมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. สถานภาพสมรส พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่มีสถานภาพโสดกับหย่าร้าง มีความแตกต่างด้านพฤติกรรมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. ระดับการศึกษาสูงสุด พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต ที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
5. อายุงาน พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต ที่มีอายุงานต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
6. จำนวนชั่วโมงการทำงานในแต่ละวัน พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต ที่มีจำนวนชั่วโมงการทำงานในแต่ละวันต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
7. ความถี่ในการทำงานล่วงเวลา (OT) พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต ที่มีความถี่ในการทำงานล่วงเวลา (OT) ต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรจัดให้มีรองเท้าเซฟตี้ให้กับพนักงานทุกคน
2. ควรมีคู่มือการปฏิบัติงานของแต่ละเครื่อง ติดไว้หน้าเครื่องพร้อมรูปประกอบ กรณีพนักงานบางคนไม่เข้าใจ
3. ควรมีหลักสูตรจัดอบรมสำหรับพนักงาน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น และปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุในขณะปฏิบัติงาน
4. ควรอบรมการใช้เครื่องตามคู่มือของเครื่องจักร และเน้นย้ำให้พนักงานตระหนักถึงผลกระทบของอุบัติเหตุ
5. ควรมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยตรวจสอบจุดเสี่ยงในการปฏิบัติงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ เป็นเพศหญิงมากที่สุดมีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3 มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด 60 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 มีสถานภาพสมรส มีจำนวนมากที่สุด 81 คน คิดเป็นร้อยละ 62.8 มีระดับการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่ามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 มีจำนวนมากที่สุด 78 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 มีอายุงานในบริษัทแห่งนี้ 6 – 10 ปี มีจำนวนมากที่สุด 52 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 มีจำนวนชั่วโมงการทำงานในแต่ละวัน มากกว่า 8 ชั่วโมง มีจำนวนมากที่สุด 124 คน คิดเป็นร้อยละ 96.1 การทำงานล่วงเวลา (OT) มีจำนวนมากที่สุด 124 คน คิดเป็นร้อยละ 96.1 มีความถี่ในการทำงานล่วงเวลา (OT) ติดต่อกันมากกว่า 3 วัน มีจำนวนมากที่สุด 124 คน คิดเป็นร้อยละ 96.1 อายุงานและการทำงานล่วงเวลาต่อเนื่องกันทุกวัน วันละหลายชั่วโมง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน เนื่องจากการขาดความชำนาญและประสบการณ์การตัดสินใจยังไม่มากพอ ประกอบกับสภาพร่างกายอ่อนล้าจากการทำงานติดต่อกัน สอดคล้องกับรายงานการเกิดอุบัติเหตุของคณะกรรมการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (คปอ.) ของบริษัทที่โรลิต ที่ระบุในรายงานการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน เดือนมกราคม 2563 - เดือนมกราคม 2564 ซึ่งมีอุบัติเหตุจากการทำงานจำนวนทั้งสิ้น 11 ราย และผู้ประสบอุบัติเหตุที่มีอายุงานต่ำกว่า 2 ปี

มีจำนวนถึง 4 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 36 ของผู้ประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน และอายุงานน้อยสุดของผู้ประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน มีอายุงาน 2 เดือน

สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ โชติจรัส (2559) เรื่องการศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานในบริษัท AAA (ประเทศไทย) จำกัด ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา ด้านตำแหน่งงาน ด้านประสบการณ์การทำงาน และด้านประสบการณ์การฝึกอบรม ส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานบริษัท AAA (ประเทศไทย) จำกัด ที่แตกต่างกัน

และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวณีย์ เผ่าเมือง (2554) เรื่องพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ซีทีเอส อิเล็กทรอนิกส์ คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) ที่พบว่า

เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานที่ปฏิบัติและอายุงานที่ทำงานในบริษัทที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรชาติพย์ รองสวัสดิ์ (2554) เรื่องปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ที่มีผลต่อพฤติกรรมในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จ. เชียงใหม่

ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้าน ระดับการศึกษา และระยะเวลาการทำงาน มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมในด้านความพร้อมทางด้านร่างกาย และจิตใจของพนักงาน

และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวณีย์ เผ่าเมือง (2554) เรื่องพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ซีทีเอส อิเล็กทรอนิกส์ คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) พบว่าอายุงานที่ทำงานในบริษัทที่แตกต่างกันทำให้พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากพนักงานที่มีอายุงานมากจะมีความเคยชินกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ทำงานมากกว่าพนักงานที่มีอายุงานน้อย

2. จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านพฤติกรรมการทำงาน โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย \bar{X} และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่าพนักงานมีพฤติกรรมในการทำงานเฉลี่ย อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.28$ S.D. = 0.800) ข้อที่มีคะแนนสูงสุดคือพฤติกรรมการไม่ลองผิดลองถูกด้วยตัวเอง เมื่อไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.90$ S.D. = 0.392) ลำดับถัดมาคือพฤติกรรมการไม่ปรับแต่งเครื่องจักรในขณะที่เครื่องจักรกำลังทำงาน ($\bar{X} = 4.88$ S.D. = 0.388) พฤติกรรม การปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง ($\bar{X} = 4.81$ S.D. = 0.480) พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการทำงาน ($\bar{X} = 3.79$ S.D. = 1.005)

สอดคล้องกับรายงานการเกิดอุบัติเหตุของคณะกรรมการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (คปอ.) ของบริษัทที่โรลิต ที่ระบุในรายงานการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน เดือนมกราคม 2563 - เดือนมกราคม 2564 ซึ่งมีอุบัติเหตุจากการทำงานจำนวนทั้งสิ้น 11 ราย ซึ่งจากการสอบสวนการเกิดอุบัติเหตุพบว่าเกิดจากการปรับแต่งเครื่องจักรในขณะที่เครื่องจักรกำลังทำงาน จำนวน 3 ราย การปฏิบัติงานด้วยความไม่ระมัดระวัง จำนวน 6 ราย และการไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันตามขั้นตอนการทำงาน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 27 , 55 และ 18 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ายังมีพนักงานบางส่วนยังไม่ตระหนักถึงพฤติกรรมปฏิบัติงานที่ถูกต้องและปลอดภัย

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรัญ ขวัญปาน และชชนะกานต์ พงศานองกุล (2555) เรื่องความปลอดภัยจากการปฏิบัติงานของช่างซ่อมบำรุง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่พบว่าช่างซ่อมบำรุงมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ จึงปฏิบัติงานด้วยความเคยชินหรือตามประสบการณ์ ในบางครั้งจะชอบการทำงานที่ทำหายและมีความ

เสียง แทนที่จะใช้เครื่องมือ เครื่องทุ่นแรง และอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล สาเหตุเพราะพนักงานล้วนแต่ปฏิบัติงานมาเป็นเวลานาน จึงไม่ให้ความสนใจเรื่องความปลอดภัยในการทำงานเท่าที่ควร โดยคิดว่าระวังตัวเป็นอย่างดีแล้ว และพนักงานจะปฏิบัติงานในท่าทางเดิม เป็นระยะเวลาาน อีกทั้งปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม จึงมีอาการเจ็บป่วยที่เกิดจากการทำงาน เช่น ปวดต้นคอ ปวดหลัง ปวดเอว ปวดแขน ปวดขาและเข่า เกิดปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพตา คือ อาการปวดตา เคืองตา ตาพร่า และแสบตา และเกิดการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานขึ้นเป็นประจำทุกสัปดาห์ เช่น โดนของมีคมบาด โดนกระแทก การหกล้ม การตกจากที่สูง เป็นต้น

3. จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และร้อยละด้านแสงสว่างในจุดปฏิบัติงาน มีเพียงพอมีจำนวนมากที่สุด 117 คน คิดเป็นร้อยละ 90.7 เสียงดังในจุดปฏิบัติงาน มีเสียงดังเกินไปมีจำนวนมากที่สุด 83 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3 ระดับอุณหภูมิความร้อนในจุดปฏิบัติงาน มีอุณหภูมิปกติ มีจำนวนมากที่สุด 107 คน คิดเป็นร้อยละ 82.9 ปริมาณฝุ่นละอองในจุดปฏิบัติงาน ไม่มีฝุ่นละอองจำนวนมากที่สุด 116 คน คิดเป็นร้อยละ 89.9 ความปลอดภัยในการจัดเก็บสารเคมีในจุดปฏิบัติงาน การจัดเก็บมีความปลอดภัยปานกลางจำนวนมากที่สุด 88 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 สภาพแวดล้อมในการทำงานโดยรวมมีความปลอดภัยปานกลาง จำนวนมากที่สุด 67 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับดี มีเพียงเสียงดังในจุดปฏิบัติงานที่มีเสียงดัง รบกวนสมาธิการทำงานหรือการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 เรื่องปัจจัยด้านพฤติกรรมการทำงาน ด้านการมีสมาธิในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 3.15$ S.D. = 1.649) ซึ่งเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งของการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน เนื่องจากการสื่อสารผิดพลาดจากเสียงดังรบกวน หรือการขาดสมาธิในการทำงานทำให้ขาดความระมัดระวัง

สอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมพจน์ อักษร และ อุดมวิทย์ ไชยสกุลเกียรติ (2563) เรื่องการศึกษาสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุและแนวทางในการป้องกันของงานก่อสร้าง :กรณีศึกษาโครงการรถไฟฟ้าสายสีส้ม (ตลิ่งชัน - มีนบุรี) พบว่าสาเหตุและลักษณะของอุบัติเหตุ ปัจจัยด้านคน อยู่ในอันดับที่ 1 ปัจจัยด้านเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในอันดับที่ 2 และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในอันดับที่ 3 และสอดคล้องกับงานวิจัยของธรรมรักษ์ ศรีมารุตและคณะ (2555) เรื่องพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ของพนักงานฝ่ายผลิตระดับปฏิบัติการ พบว่าด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานได้แก่ แสงสว่างในที่ทำงานไม่พอดี เสียงดังเกินไป อุณหภูมิร้อนมาก มีฝุ่น มี สารเคมี มากที่สุด

4. จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการป้องกันและการลดการเกิดอุบัติเหตุ จากการทำงานโดยการวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และร้อยละ

ในด้าน การป้องกันและการลดการเกิดอุบัติเหตุโดยการกวดขันหยุดฉุกเฉินมีมากที่สุด จำนวน129 คน คิดเป็นร้อยละ 100 แสดงถึงความพร้อมของเครื่องจักร ที่หลังจากเกิดอุบัติเหตุพนักงานสามารถหยุดเครื่องจักรเพื่อลดการสูญเสียหรือการบาดเจ็บได้ และลำดับถัดมาคือการได้รับการอบรมความรู้และแจ้งเตือนด้านความปลอดภัย ก่อนเข้าปฏิบัติงานกับเครื่องจักร จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 96.1 แสดงถึงการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน โดยการให้ความรู้แก่พนักงานก่อนลงมือปฏิบัติงาน เมื่อพนักงานผ่านการอบรมแล้วจะเกิดความระมัดระวังมากขึ้นทำให้ความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานลดลง

ด้านการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องจักร ตามระยะเวลา มีจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 90.7 แต่สภาพสายไฟชำรุดของเครื่องจักรและการติดตั้งการ์ดครอบป้องกันเครื่องจักรในส่วนที่อันตราย ได้คะแนน 102 คน คิดเป็น

ร้อยละ 79.1 และ 94 คน คิดเป็นร้อยละ 72.8 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการตรวจสอบและการบำรุงรักษาเครื่องจักรยังขาดการตรวจสอบด้านด้านการป้องกันและการลดการเกิดอุบัติเหตุอยู่ ซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ โชติจรัส (2559) เรื่องการศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานในบริษัท AAA (ประเทศไทย) จำกัด

พบว่าประสพการณ์การฝึกอบรม ส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานบริษัท AAA (ประเทศไทย) จำกัด ที่แตกต่างกัน ในส่วนช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัยส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานบริษัท AAA (ประเทศไทย) จำกัด ที่แตกต่างกันเช่นกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของมธุริน เกียรติประภากุล (2555) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานหน่วยงานผลิตโอเลฟินส์ 1 บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) สาขาที่ 2 โรงโอเลฟินส์ ไอ – หนึ่ง พบว่าพนักงานส่วนใหญ่ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยมาก มีระดับความรู้ความเข้าใจต่อกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัยดีมาก และมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความปลอดภัย ในส่วนของระดับพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานพบว่า ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมความปลอดภัยในระดับสูง

5. จากการวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ T-Test และ One Way ANOVA 1) เพศ พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต เพศชายและหญิงมีพฤติกรรมการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของจำโทหญิง ชลันดา ปานนนท์ที่พบว่า ปัจจัยด้านเพศ มีผลต่อความรู้ด้านความปลอดภัยไม่แตกต่างกัน 2) อายุ พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่มีอายุ 20 – 30 ปี กับอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความแตกต่างด้านพฤติกรรมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของจำโทหญิง ชลันดา ปานนนท์ที่พบว่า ปัจจัยด้านอายุ มีผลต่อความรู้ด้านความปลอดภัยแตกต่างกัน 3) สถานภาพสมรส พบว่าพนักงานฝ่ายผลิตที่มีสถานภาพโสดกับหย่าร้าง มีความแตกต่างด้านพฤติกรรมในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) ระดับการศึกษาสูงสุด พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต ที่มีระดับการศึกษาสูงสุดต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรชาติพย์ รองสวัสดิ์ ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้าน ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมในด้านความพร้อมทางด้านร่างกาย และจิตใจของพนักงาน 5) อายุงาน พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต ที่มีอายุงานต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภวรรณ รัตนภิรมย์ ที่พบว่าพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ จำแนกตามประสพการณ์การทำงานไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา พัทธโท ที่พบว่าอายุงาน ที่ต่างกันมีพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 6) จำนวนชั่วโมงการทำงานในแต่ละวัน พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต ที่มีจำนวนชั่วโมงการทำงานในแต่ละวันต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 7) ความถี่ในการทำงานล่วงเวลา (OT) พบว่าพนักงานฝ่ายผลิต ที่มีความถี่ในการทำงานล่วงเวลา (OT) ต่างกัน มีพฤติกรรมการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับทฤษฎีปัจจัยมนุษย์ (The Human Factor Theory) ที่ระบุว่าสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุเกิดจากการทำงานเกินความสามารถ (Overload) เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานขาดความสมดุลระหว่างความสามารถของตนเองกับภาระงาน ความรับผิดชอบ หรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัยย่อย ได้แก่ปัจจัยภายใน เป็นปัจจัยภายในของผู้ปฏิบัติงานสามารถเกิดขึ้นทั้งทาง กายภาพ ได้แก่ ความเหนื่อยล้า อ่อนเพลีย และทางจิตใจ ที่ทำให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวล

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากงานวิจัยพบว่าปัจจัยด้านบุคคล ที่เกี่ยวกับอายุงานมีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ซึ่งสามารถลดความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุสำหรับพนักงานที่มีอายุงานน้อย ๆ โดยจัดการอบรมความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานและชี้จุดที่เป็นความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุเพื่อให้พนักงานได้ระมัดระวัง และควรให้พนักงานเริ่มปฏิบัติงานที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนและไม่มียंत्रายก่อน เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยต่อระบบการทำงานของเครื่องจักรและสร้างความชำนาญในการปฏิบัติงาน

2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมการทำงานที่มีความเสี่ยงจะเกิดอุบัติเหตุมากที่สุด ได้แก่การปรับแต่งเครื่องจักรในขณะที่เครื่องจักรกำลังทำงาน เพราะชิ้นส่วนเครื่องจักรที่กำลังเคลื่อนไหวอยู่ อาจเกิดการกดทับ ตัดเฉือน หรือกระแทกกับร่างกายทำให้เกิดอันตรายรุนแรงถึงขั้นทุพพลภาพหรือเสียชีวิตได้ ดังนั้นควรจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจากกรณีดังกล่าวตลอดจนมีกฎระเบียบในการปฏิบัติอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้นักงงานเกิดความชะล่าใจหรือละเลยในการปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงานที่ถูกต้อง

3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ปัจจัยด้านเสียงดังรบกวนสมาธิในการทำงานและการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงาน โรงงานควรทำการตรวจวัดสุขศาสตร์เพื่อหาจุดที่เสียงดังเกินมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด เพื่อหาวิธีลดเสียงดังลง หากไม่สามารถลดเสียงดังลงได้ควรหาอุปกรณ์ป้องกันเสียงให้แก่พนักงานที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ดังกล่าว เช่นปลั๊กอุดหู หรือมีการสลับหมุนเวียนไปทำงานในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อลดความเครียดในการทำงาน

4. ปัจจัยด้านการป้องกันและการลดการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน พบว่าปัจจัยที่ควรปรับปรุงคือการแก้ไขสายไฟที่ชำรุดในเครื่องจักรและการติดตั้งการ์ดครอบในจุดที่อันตราย เนื่องจากผลสำรวจมีคะแนนในระดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ สายไฟที่ชำรุดทำให้เกิดความเสี่ยงที่จะเกิดไฟฟ้าลัดวงจรหรือกระแสไฟรั่วโดนพนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่เป็นอันตรายถึงชีวิตได้ ส่วนการ์ดครอบป้องกันจะลดความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุจากการที่มีสิ่งของหรือร่างกายของผู้ปฏิบัติงานที่อาจลวงล้ำเข้าไปจนเกิดอุบัติเหตุได้

5. ควรจัดหาอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (PPE) ที่เหมาะสม สำหรับพนักงานที่ปฏิบัติงานในจุดที่มีความเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานสูง เช่นรองเท้ายางกันน้ำ แวนกันสะเก็ด ปลั๊กอุดหู เป็นต้น เพื่อป้องกันหรือลดอันตรายจากการเกิดอุบัติเหตุ

6. ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเบื้องต้นเช่น แผนภาพ สำหรับพนักงานเข้าใหม่ใช้ศึกษา ที่ประกอบด้วยขั้นตอนการปฏิบัติงานและความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานอย่างง่าย ๆ ที่สามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตัวเอง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจัดทำแบบสอบถามเป็นภาษาต่างดาว สำหรับพนักงานผู้รับเหมาช่วง (Subcontract) ซึ่งเป็นพนักงานต่างดาวและไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลการวิจัยที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น

2. ในงานวิจัยในอนาคตควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน เช่นการสื่อสาร การใช้ อุปกรณ์เครื่องมือ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- อาจารย์ธรรมรักษ์ ศรีมารุตและคณะ (2555). พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ ฝ่ายผลิต. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- อาจารย์อรัญ ขวัญปาน , นางสาวชนะกานต์ พงศาสนองกุล (2555). ความปลอดภัยจากการปฏิบัติงานของช่างซ่อมบำรุง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- กนกวรรณ โชติจรัส (2559) การศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานในบริษัท AAA (ประเทศไทย). สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- มธุริน เกียรติประภากุล (2555) ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานหน่วยงาน ผลิตโอเลฟินส์ 1 บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) สาขาที่ 2 โรงโอเลฟินส์ ไอ – หนึ่ง. คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สุรชาติพย์ รองสวัสดิ์ (2554) ปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ที่มีผลต่อพฤติกรรมในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ ประจำการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จ. เชียงใหม่. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย มหาวิทาลัยกรุงเทพ
- เสาวณีย์ เผ่าเมือง (2554) เรื่องพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ซีทีเอส อีเล็กทรอนิกส์ คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย). คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- อังคณา พัฒโท (2562) พฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท MEKKERE(2545) จำกัด. สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปุ่นพจน์ อักษร และ อุดมวิทย์ ไชยสกุลเกียรติ (2563) การศึกษาสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุและแนวทางในการป้องกันของงานก่อสร้าง :กรณีศึกษาโครงการรถไฟฟ้าสายสีส้ม (ตลิ่งชัน - มีนบุรี).
- สุรวิทย์ ใจกล้า (2557) พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานบริษัท เอสอีไอ อินเตอร์คอนเนคส์โปรดักส์ (ประเทศไทย) จำกัด. สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ฝ่ายบุคคล บริษัททีโรลิท จำกัด รายงานการเกิดอุบัติเหตุของคณะกรรมการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (คปอ.) บริษัททีโรลิท เดือนมกราคม 2563 - เดือนมกราคม 2564.
- ศุภวรรณ รัตนภิรมย์ (2558) พฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ กลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟในประเทศไทย. ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- นางสาวเบญจมาศ อันหนองปลง (2558) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุของพนักงานขับรถยกในคลังสินค้า กรณีศึกษาบริษัท โลจิสติกส์แห่งหนึ่ง ในนิคมอุตสาหกรรมบางปะอินจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- กรรณิการ์ เหมือนประเสริฐ. (2548) ทศนคติของพนักงานที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการทำงานของพนักงาน สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis 3rdEd.*New York. Harper and Row. Publications.
- Vroom, H. V. (1967). *Work and Motivation.*